

บทที่ 4 ผลการศึกษา

ผลการศึกษาในบทนี้สามารถแบ่งการวิเคราะห์ได้เป็นสามส่วนด้วยกันส่วนแรกเป็นการวิเคราะห์ลักษณะโดยทั่วไปของตลาดแรงงานของนักจัดรายการวิทยุ โดยใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ประกอบกัน ส่วนที่สองจะเป็นการวิเคราะห์ถึงปัจจัยกำหนดระดับรายได้ของนักจัดรายการวิทยุ และในที่สุดท้ายจะเป็นการสร้างสถานการณ์สมมติ (Simulation) เพื่อประเมินดูว่าการจะได้รับผลตอบแทนคุ้มค้ำกับค่าใช้จ่ายสำหรับการเรียนระดับปริญญาตรีนั้น เราจะต้องทำงานในอาชีพนี้เป็นระยะเวลาานเท่าใด

รายได้และชั่วโมงการทำงาน

รายการวิทยุที่จัดในเขตกรุงเทพและปริมณฑลอยู่ภายใต้การบริหารงานของบริษัทซึ่งแตกต่างกับรายการวิทยุที่จัดในต่างจังหวัด เนื่องจากในต่างจังหวัดนั้น รายการวิทยุบางรายการ นักจัดรายการเป็นผู้ซื้อเวลาจากทางสถานีและดำเนินการเองทั้งหมดตั้งแต่การหาผู้สนับสนุน การทำสปอตโฆษณา แต่บางรายการก็จะมีกลุ่มธุรกิจเข้ามาาร่วมกันดูแล

นักจัดรายการวิทยุมีเวลาทำงานแตกต่างจากพนักงานประจำทั่วไป ขึ้นอยู่ช่วงเวลาการจัดรายการ แต่โดยทั่วไปแล้ว แต่ละวันต้องมาจัดรายการประมาณ 3-4 ชั่วโมง ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามได้ชี้ให้เห็นว่านักจัดรายการวิทยุส่วนใหญ่ทำงานไม่เกิน 40 ชั่วโมงต่อเดือน นักจัดรายการวิทยุในกรุงเทพและปริมณฑลจะใช้เวลาจัดรายการต่อครั้งน้อยกว่านักจัดรายการต่างจังหวัด แต่ไม่ว่าจะเป็นนักจัดรายการในกรุงเทพหรือต่างจังหวัดต่างก็มีเวลาในการทำงานน้อยกว่าการทำงานประจำที่มีชั่วโมงทำงานประมาณ 172 ชั่วโมงต่อเดือน (ดูตารางที่ 4.1)

นักจัดรายการวิทยุกว่าร้อยละห้าสิบห้ามีรายได้ต่อเดือนจากการจัดรายการไม่เกิน 15,000 บาท มีเพียงประมาณร้อยละสิบห้าของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเท่านั้นที่มีรายได้เกินกว่าสามหมื่นบาท ยิ่งนักจัดรายการวิทยุที่ต้องดูแลเรื่องการหาผู้สนับสนุนรายการเองด้วยแล้ว รายได้ต่อเดือนอาจต่ำถึง 6,000-7,000 บาทต่อเดือน (ดูตารางที่ 4.2)

จากการสำรวจพบว่า นักจัดรายการวิทยุในต่างจังหวัดกว่าร้อยละแปดสิบมีรายได้ไม่เกิน 15,000 บาทต่อเดือน ส่วนรายได้ของนักจัดรายการวิทยุในกรุงเทพและปริมณฑลนั้นมีการกระจายตัวค่อนข้างจะกว้างกว่า กว่าร้อยละหกสิบ มีรายได้มากกว่า 15,000 บาทต่อเดือน (ดูตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.1: ชั่วโมงการทำงานต่อเดือนของนักจัดรายการวิทยุ
(หน่วย: ร้อยละ)

ชั่วโมงทำงานต่อเดือน	ชาย	หญิง	รวม
≤20	10.71	14.29	25.00
21-30	9.52	5.95	15.48
31-40	8.33	7.14	15.48
41-50	2.38	3.57	5.95
51-60	9.52	7.14	16.67
61-70	4.76	1.19	5.95
71-80	1.19	4.76	5.95
81 >	4.76	4.76	9.52
รวม	51.19	48.81	100.00

ตารางที่ 4.2: รายได้ต่อเดือนของนักจัดรายการวิทยุ
(หน่วย: ร้อยละ)

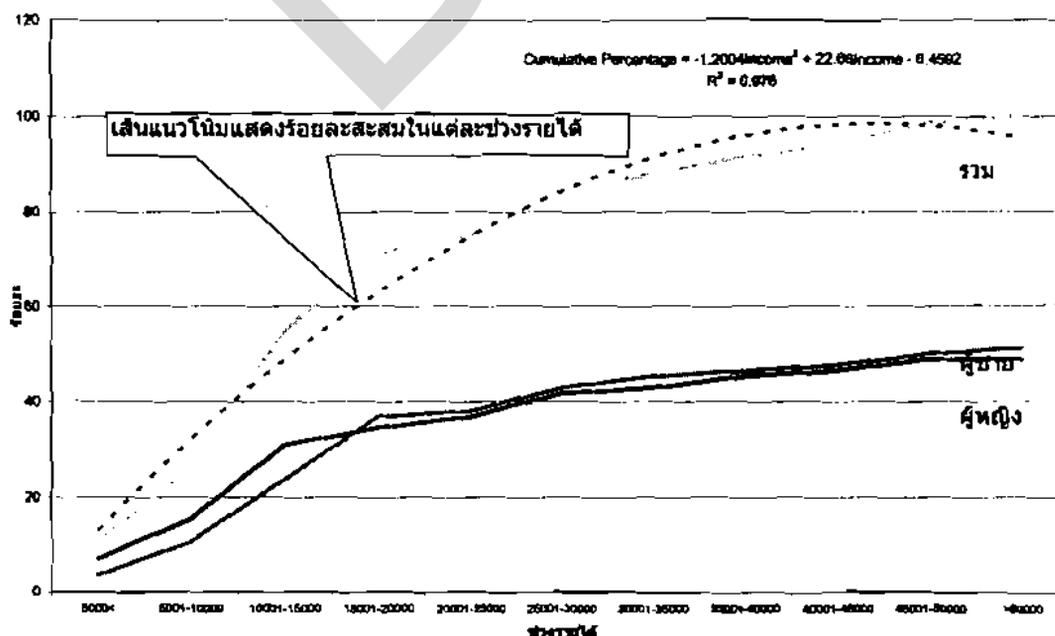
รายได้ต่อเดือน	ชาย	หญิง	รวม
≤ 5000	3.57	7.14	10.71
5001-10000	7.14	8.33	15.48
10001-15000	13.10	15.48	28.57
15001-20000	13.10	3.57	16.67
20001-25000	1.19	2.38	3.57
25001-30000	4.76	4.76	9.52
30001-35000	2.38	1.19	3.57
35001-40000	1.19	2.38	3.57
40001-45000	1.19	1.19	2.38
45001-50000	2.38	2.38	4.76
>50000	1.19	0.00	1.19
รวม	51.19	48.81	100.00

ตารางที่ 4.3: รายได้ต่อเดือนของนักจัดรายการวิทยุจำแนกตามภูมิภาค
(หน่วย: ร้อยละ)

รายได้	ภาคเหนือ	ภาคกลาง
≤5000	13.88	8.33
5001-10000	11.11	18.75
10001-15000	8.33	43.75
15001-20000	22.22	12.50
20001-25000	8.33	0.00
25001-30000	13.72	6.25
30001-35000	5.55	2.08
35001-40000	5.2	2.08
40001-45000	2.35	2.08
45001-50000	7.33	4.17
>50000	1.98	0.00
รวม	100.00	100.00

เมื่อนำข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมาคำนวณร้อยละสะสมของจำนวนนักจัดรายการวิทยุโดยจำแนกตามระดับรายได้จะเห็นได้ว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของร้อยละสะสมในแต่ละช่วงระดับรายมีแนวโน้มลดลง สะท้อนให้เห็นว่ามือนักจัดรายการวิทยุเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีรายได้ในระดับสูง ซึ่งแนวโน้มการเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลงนี้เกิดขึ้นกับนักจัดรายการวิทยุทั้งภาคเหนือและภาคชาย (ดูรูปที่ 4.1 ประกอบ)

รูปที่ 4.1: ร้อยละสะสมของจำนวนนักจัดรายการวิทยุตามระดับช่วงรายได้

ตารางที่ 4.4: รายได้และชั่วโมงการทำงานโดยเฉลี่ยจำแนกตามภูมิภาค*

รายได้เฉลี่ยต่อชั่วโมง		ชั่วโมงทำงานเฉลี่ยต่อเดือน	
กรุงเทพและปริมณฑล	ต่างจังหวัด	กรุงเทพและ ปริมณฑล	ต่างจังหวัด
543.5364 บาท (42.01054)	534.8394 บาท (59.91191)	43.8611 ชั่วโมง (4.3271)	43.1919 ชั่วโมง (4.2199)

หมายเหตุ * ตัวเลขในวงเล็บเป็นค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

เมื่อพิจารณารายได้เฉลี่ยและชั่วโมงการทำงานโดยเฉลี่ยต่อเดือนของนักจัดรายการวิทยุในเขตกรุงเทพและปริมณฑลกับรายได้ของนักจัดรายการวิทยุที่อยู่ในต่างจังหวัด จะเห็นได้ว่า รายได้เฉลี่ยของทั้งสองกลุ่มนี้มีค่าไม่แตกต่างกันมากนัก แต่จากการสัมภาษณ์พบว่า นักจัดรายการวิทยุที่อยู่ในกรุงเทพจะมีโอกาสในการหารายได้จากแหล่งอื่นๆ สนเสริมได้มากกว่านักจัดรายการในต่างจังหวัด และบางคนมีรายได้จากกิจกรรมเหล่านี้มากกว่ารายได้จากการจัดรายการเสียอีก ซึ่งเมื่อเทียบกับผู้ที่อยู่ในต่างจังหวัดแล้วจะเห็นได้ว่า นักจัดรายการวิทยุในต่างจังหวัดมีอาชีพเสริมที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการเป็นนักจัดรายการวิทยุในสัดส่วนที่น้อยกว่า (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5: ประเภทของอาชีพเสริมที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับอาชีพจัดรายการวิทยุ
(หน่วย: ร้อยละ)

ประเภท	กรุงเทพและปริมณฑล	ต่างจังหวัด
พิธีกร	35.417	0.000
ครีเอทีฟ	4.167	10.526
ดีเจเนอร์	4.167	0.000
พากย์การ์ตูน และ สารคดี	6.250	5.263
ลงเสียง Spot โฆษณา	16.667	10.526
อาจารย์พิเศษ	4.167	5.263
อื่นๆ	21.342	19.815
ไม่มีอาชีพเสริม	7.825	48.606
รวม	100.00	100.00

นักจัดรายการวิทยุประมาณร้อยละหกสิบของกลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์ในการทำงานจัดรายการวิทยุไม่เกินหกปี สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ซึ่งให้ข้อมูลว่านักจัดรายการวิทยุส่วนหนึ่งจะทำงานในด้านนี้ไม่เกินหกปี แล้วจะผันตัวเองไปทำงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดรายการวิทยุและการบันเทิงแทน (ตารางที่ 4.6) จากข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดนั้น นักจัดรายการ

วิทยุทุกคนในกลุ่มตัวอย่างมีอาชีพเสริมด้วยกันทั้งนั้น ซึ่งส่วนใหญ่อาชีพเสริมเหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับงานจัดรายการวิทยุที่ทำอยู่แล้ว เช่น ทำงานในตำแหน่งบริหารของสถานี เป็นโปรแกรมเมอร์จัดเพลง เป็นผู้รับจัดงาน หรือพิธีกร เป็นต้น (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.6: ประสบการณ์การทำงาน

(หน่วย: ร้อยละ)

ประสบการณ์การทำงาน	ชาย	หญิง	รวม
ต่ำกว่า 1 ปี	2.38	2.38	4.76
1-3 ปี	11.90	10.71	22.62
4-6 ปี	22.62	9.52	32.14
7-9 ปี	3.57	10.71	14.29
10 ปีขึ้นไป	10.71	15.48	26.19
รวม	51.19	48.81	100.00

ตารางที่ 4.7: อาชีพเสริมของนักจัดรายการวิทยุ*

(หน่วย: ร้อยละ)

อาชีพเสริมอื่นๆ	ชาย	หญิง	รวม
พิธีกร	14.93	10.45	25.37
ครีเอทีฟ	2.99	2.99	5.97
ดีเจเนอรั	1.49	1.49	2.99
พากย์การ์ตูน และ สารคดี	1.49	4.48	5.97
ลงเสียง Spot โฆษณา	4.48	10.45	14.93
อาจารย์พิเศษ	2.99	1.49	4.48
อื่นๆ	29.85	10.45	40.30
รวม	58.21	41.79	100.00

หมายเหตุ * นักจัดรายการวิทยุบางคนมีงานอดิเรกมากกว่าหนึ่งอย่าง

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ก็เป็นไปในทิศทางเดียวกัน นักจัดรายการวิทยุที่ให้สัมภาษณ์ทุกคนระบุว่าอาชีพที่จะทำเมื่อเลิกจัดรายการแล้วจะเป็นอาชีพที่ยังเกี่ยวข้องกับวงการวิทยุและวงการ

บันทึก เนื่องจากสามารถนำเอาประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำงานไปปรับใช้ได้เลย และงานใหม่เหล่านี้ยังหาได้ง่ายเนื่องจากรู้จักคนในวงการดีอยู่แล้ว นักจัดรายการวิทยุบางคนได้รับการทาบทามไว้ล่วงหน้าเลยว่า เมื่อเลิกทำงานเป็นนักจัดรายการวิทยุแล้วก็สามารถทำงานในบริษัทต่อไปได้ในตำแหน่งอื่นทันที บางรายอาจได้รับการทาบทามจากผู้รู้จักหรือบริษัทที่เคยใช้บริการของนักจัดรายการคนนั้นมาก่อน

ในทางเศรษฐศาสตร์นั้น การเปลี่ยนงานของแรงงานจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผลประโยชน์ที่ได้รับจากงานใหม่มีสูงกว่าต้นทุนที่เกิดจากการเปลี่ยนงาน จึงไม่น่าแปลกใจที่นักจัดรายการวิทยุที่เลิกจัดรายการแล้วจะผันตัวเองไปทำงานเบื้องหลัง เนื่องจากต้นทุนในการเปลี่ยนงานมีต่ำ ประสบการณ์ที่มีอยู่แล้วสามารถนำไปปรับใช้ได้เลย และไม่ต้องใช้เวลาในการหางานมากนัก ต้นทุนของการหางานจึงต่ำด้วยเช่นกัน

ส่วนนายจ้างเอง ถ้าต้องการบุคลากรเพิ่มเติมมาทำงานในตำแหน่งที่ว่าง เขามีทางเลือกอยู่สองทาง คือ รับพนักงานใหม่มาเลย หรือหาคนที่เคยทำงานด้วยกันอยู่แล้วไปทำงานในตำแหน่งนั้น การรับพนักงานใหม่มา นายจ้างจะไม่มีข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผู้มาสมัครอย่างครบถ้วนว่ามีความสามารถมากน้อยเพียงใด จึงมีความเสี่ยงในการจ้าง อาจได้พนักงานที่ทำงานได้ไม่ดีเหมือนที่คาดหวังไว้ก็ได้ การเลือกเอาคนที่นายจ้างรู้จักดีอยู่แล้วมาทำงานนั้น นายจ้างมีข้อมูลอยู่แล้วว่าพนักงานคนนั้นมีความสามารถมากน้อยแค่ไหน เหมาะสมกับตำแหน่งหรือไม่ ความเสี่ยงในการจ้างงานจึงมีน้อยกว่า และต้นทุนในการจ้างงานก็ต่ำกว่าด้วยเนื่องจากไม่ต้องติดประกาศรับสมัครงานและจัดสรรบุคลากรเพื่อทำงานในตำแหน่งนี้

ระดับการศึกษา

กว่าร้อยละแปดสิบสองของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจบการศึกษาระดับปริญญาตรี และอีกประมาณร้อยละสิบแปดจบการศึกษาในระดับปริญญาโท โดยสัดส่วนของระดับการศึกษาของผู้หญิงและผู้ชายค่อนข้างใกล้เคียงกัน (ตารางที่ 4.8) และนักจัดรายการส่วนใหญ่จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยของรัฐ (ตารางที่ 4.9)

จากการสัมภาษณ์พบว่า ระดับการศึกษาไม่ใช่ปัจจัยสำคัญสำหรับการกำหนดระดับผลตอบแทนที่นักจัดรายการวิทยุแต่ละคนได้รับ เพราะทุกคนจะต้องสอบผ่านการทดสอบเพื่อรับใบรับรองเป็นผู้ประกาศรับอนุญาตจากกรมประชาสัมพันธ์ก่อน ซึ่งเป็นหลักประกันว่าทุกๆ คนที่มาสมัครมีความสามารถขั้นต่ำเท่ากัน

ผลที่ได้จากการประมาณค่าก็สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ค่าตัวแปร Edu ในแบบจำลองไม่มีนัยสำคัญทางสถิติต่อการกำหนดระดับรายได้ที่ได้รับ ซึ่งจะได้กล่าวถึงในรายละเอียดต่อไป

ตารางที่ 4.8: ระดับการศึกษาของนักจัดรายการวิทยุ
(หน่วย: ร้อยละ)

ระดับการศึกษา	ชาย	หญิง	รวม
ปริญญาตรี	40.48	41.67	82.14
ปริญญาโท	10.71	7.14	17.86
ปริญญาเอก	0.00	0.00	0.00
รวม	51.19	48.81	100.00

ตารางที่ 4.9: นักจัดรายการวิทยุจำแนกตามสถาบันการศึกษา
(หน่วย: ร้อยละ)

สถาบันการศึกษา	ชาย	หญิง	รวม	
ในประเทศ	เอกชน	10.71	7.14	17.86
	รัฐ	40.48	38.10	78.57
ต่างประเทศ	0.00	3.57	3.57	
รวม	51.19	48.81	100.00	

สถานภาพการสมรส

นักจัดรายการวิทยุกว่าร้อยละหกสิบห้ายังเป็นโสด ซึ่งจากการสอบถามผู้ที่ให้สัมภาษณ์พบว่า สาเหตุสำคัญที่นักจัดรายการวิทยุส่วนใหญ่ยังไม่แต่งงาน เนื่องจากลักษณะของงานที่ทำ นอกจากจะต้องจัดรายการแล้ว ยังต้องทำงานเสริมอื่นๆ ที่ทางบริษัทมอบหมายให้ทำ ซึ่งมีกำหนดเวลาไม่แน่นอน และอาจต้องเดินทางไปที่ต่างๆ จึงทำให้ไม่สะดวกในการดูแลครอบครัว ประกอบกับผู้ที่เข้าสู่อาชีพนี้ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ยังอยู่ในช่วงหนุ่มสาว นักจัดรายการวิทยุหลายคนเลิกจัดรายการหลังจากแต่งงานมีครอบครัว (ตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10: สถานภาพของนักจัดรายการวิทยุ

(หน่วย: ร้อยละ)

สถานภาพ	ชาย	หญิง	รวม
โสด	38.10	27.38	65.48
แต่งงาน	13.10	21.43	34.52
รวม	51.19	48.81	100.00

หลักประกันในชีวิต

นักจัดรายการวิทยุมีความเสี่ยงในการทำงานที่ค่อนข้างสูง เพราะมีอายุการทำงานโดยเฉลี่ยที่สั้น และได้มีฐานะเป็นพนักงานประจำเหมือนการทำงานในบริษัท แต่เป็นการทำสัญญาจ้างตามระยะเวลาที่กำหนด อาจจะเป็นรายเดือนหรือรายปี เมื่อหมดสัญญาจึงจะพิจารณาต่อสัญญากันใหม่อีก ซึ่งระยะเวลาในการต่อสัญญาและรายได้ที่ได้รับจะมากน้อยเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับผลงานที่ผ่านมา

โดยธรรมเนียมปฏิบัติในวงการนี้ นักจัดรายการวิทยุจะไม่ไปหางานใหม่จนกว่าจะหมดสัญญากับนายจ้างเดิม ทำให้มีระยะเวลาร่างงานในช่วงที่รอให้งานใหม่เข้ามา บางครั้งอาจว่างงานสามถึงสี่เดือนต่อปี เงินและสินทรัพย์ต่างๆ ที่ได้สะสมไว้จึงเป็นหลักประกันว่าในช่วงระยะเวลาดังกล่าวนักจัดรายการวิทยุยังมีเงินไว้ใช้จ่าย

ความเสี่ยงด้านการจ้างงานและรายได้นี้ส่งผลต่อความสามารถในการรักษาระดับการบริโภคในช่วงเวลาต่างๆ ทำให้ต้องมีการสะสมทรัพย์สินเอาไว้เพื่อใช้เป็นหลักประกันในชีวิตให้มีความมั่นคงมากขึ้น โดยเฉพาะแล้ว นักจัดรายการวิทยุในกรุงเทพและปริมณฑลมีอัตราการออมเงินประมาณร้อยละ 10 ถึง 15 ของรายได้ทั้งหมด ส่วนนักจัดรายการต่างจังหวัดมีอัตราการออมประมาณร้อยละ 20 ถึง 25 ของรายได้ จะเห็นได้ว่า นักจัดรายการวิทยุกว่าร้อยละเจ็ดสิบมีทรัพย์สินประเภทบ้านรถยนต์ และรถจักรยานยนต์ ซึ่งทรัพย์สินเหล่านี้ สามารถนำมาใช้เป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันเมื่อต้องการใช้เงินได้ (ตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11: หลักประกันในชีวิตของนักจัดรายการวิทยุ
(หน่วย: ร้อยละ)

หลักประกันในชีวิต	ชาย	หญิง	รวม
ประกันชีวิต	12.50	13.02	25.52
บ้าน	12.50	11.98	24.48
รถยนต์	13.54	13.54	27.08
รถจักรยานยนต์	8.85	5.73	14.58
หุ้นของบริษัท	1.04	1.56	2.60
หุ้นในกองทุนรวม	1.04	1.56	2.60
อื่น ๆ	2.08	1.04	3.13
รวม	51.56	48.44	100.00

ประเภทของรายการเพลงที่เปิด

นักจัดรายการวิทยุในกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 26.77 จัดรายการเพลงไทยสากล ร้อยละ 25.20 เป็นผู้ประกาศข่าว และร้อยละ 18.90 จัดรายการเพลงลูกทุ่ง เมื่อพิจารณาถึงสัดส่วนของนักจัดรายการวิทยุที่เป็นผู้ชายและผู้หญิง พบว่ารายการเพลงไทยสากลมีสัดส่วนของผู้ชายและผู้หญิงร้อยละ 13.39 เท่ากัน ซึ่งแตกต่างกับรายการเพลงลูกทุ่งที่มีนักจัดรายการวิทยุส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย (ร้อยละ 11.02) และรายการข่าวที่มีผู้อ่านข่าวส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง (ร้อยละ 16.54) ส่วนรายการเพลงสากล รายการที่เปิดทั้งเพลงไทยและเพลงสากลนั้น สัดส่วนของนักจัดรายการวิทยุผู้ชายและผู้หญิงมีค่าใกล้เคียงกัน (ตารางที่ 4.12)

มีนักจัดรายการวิทยุเพียงร้อยละ 3.94 เท่านั้นที่จัดรายการเพลงสากล เนื่องจากการส่งแบบสอบถามนี้มีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักจัดรายการวิทยุที่เป็นคนไทยเท่านั้น รายการเพลงสากลบางส่วนใช้นักจัดรายการวิทยุที่เป็นชาวไทย แต่มีบางคลื่นที่ใช้นักจัดรายการวิทยุที่เป็นชาวต่างชาติ

ตารางที่ 4.12: ประเภทของเพลงที่เปิด

(หน่วย: ร้อยละ)

ประเภทของเพลงที่เปิด	ชาย	หญิง	รวม
เพลงสากล	2.36	1.57	3.94
เพลงไทยสากล	13.39	13.39	26.77
เพลงลูกทุ่ง	11.02	7.87	18.90
ข่าว	8.66	16.54	25.20
เพลงไทยและสากล	6.30	8.66	14.96
อื่นๆ	5.51	4.72	10.24
รวม	47.24	52.76	100.00

งานอดิเรก

งานอดิเรกส่วนใหญ่ของนักจัดรายการวิทยุ¹ คือ การชมภาพยนตร์ (ร้อยละ 16.94) การอ่านหนังสือ (ร้อยละ 16.94) การฟังเพลงร้องเพลง (ร้อยละ 16.39) และเล่นกีฬา (ร้อยละ 13.66) ส่วนกิจกรรมอื่นๆ เช่น เลี้ยงสัตว์ ท่องเที่ยว วาดรูป มีจำนวนไม่มากนัก (ตารางที่ 4.13)

จะเห็นว่างานอดิเรกส่วนใหญ่จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับงานที่ทำด้วย เช่น การชมภาพยนตร์ และอ่านหนังสือทำให้มีข้อมูลมาพูดคุยกับผู้ฟังซึ่งทำให้รายการมีความหลากหลายน่าสนใจมากขึ้น ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ทำให้คณะวิจัยได้ทราบว่า การฟังเพลงร้องเพลงนั้นนอกจากจะเป็นงานอดิเรกแล้วยังเป็นส่วนหนึ่งของงานที่ทำด้วย เมื่อมีอัลบั้มใหม่ออกมา นักจัดรายการวิทยุจะต้องนำไปฟังเพื่อจะได้เข้าใจถึงลักษณะของเพลง แนวคิดของอัลบั้มและบุคลิกของศิลปินที่ทำอัลบั้มนั้น ทำให้สามารถตอบคำถามและพูดคุยกับผู้ฟังได้

นอกจากนี้แล้ว งานอดิเรกเหล่านี้ยังกลายเป็นทักษะที่เป็นประโยชน์เมื่อนักจัดรายการวิทยุเหล่านี้หันไปประกอบอาชีพอื่น ซึ่งส่วนใหญ่ก็ยังเกี่ยวข้องกับวงการบันเทิงและวงการเพลงอยู่เช่นเดิม

¹ นักจัดรายการวิทยุทุกคนที่ตอบแบบสอบถามระบุตนเองมีงานอดิเรกมากกว่าหนึ่งอย่าง

ตารางที่ 4.13: งานอดิเรก

(หน่วย: ร้อยละ)

งานอดิเรก	ชาย	หญิง	รวม
ชมภาพยนตร์	8.74	8.20	16.94
อ่านหนังสือ	8.20	8.74	16.94
ปลูกต้นไม้	1.64	2.73	4.37
ฟัง/ร้อง เพลง	7.10	9.29	16.39
วาดรูป	1.09	0.00	1.09
เล่นอินเทอร์เน็ต	3.28	1.64	4.92
เล่นดนตรี	2.73	0.00	2.73
เล่นกีฬา	9.29	4.37	13.66
เลี้ยงสัตว์	1.09	4.37	5.46
ท่องเที่ยว	2.19	3.28	5.46
นอน	0.55	1.09	1.64
สะสมของเก่า	0.55	1.64	2.19
อื่นๆ	6.56	1.64	8.20
รวม	53.01	46.99	100.00

ผลการประมาณค่าแบบจำลองการกำหนดค่าแรง (Wage Regression)

เนื้อหาในส่วนนี้จะเป็นการวิเคราะห์ถึงผลที่ได้จากการประมาณค่าโดยใช้แบบจำลองการกำหนดค่าแรง (Wage Regression) โดยแบบจำลองที่ใช้นั้นสามารถแสดงได้ดังนี้

$$\ln \text{wage} = \alpha_0 + \alpha_1 \text{exp} + \alpha_2 \text{sq_exp} + \alpha_3 D_{edu} + \alpha_4 D_{female} + \alpha_5 D_{English} + \alpha_6 D_{M_Thai} + \alpha_7 D_{res} + \varepsilon$$

โดยมีสมมติฐานและนิยามของตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษาดังนี้

$$\frac{\partial \ln \text{Wage}}{\partial \text{exp}} > 0, \quad \frac{\partial \ln \text{Wage}}{\partial \text{sq_exp}} < 0, \quad \frac{\partial \ln \text{Wage}}{\partial D_{edu}} > 0,$$

$$\frac{\partial \ln \text{Wage}}{\partial D_{female}} > 0, \quad \frac{\partial \ln \text{Wage}}{\partial D_{M_Thai}} > 0, \quad \frac{\partial \ln \text{Wage}}{\partial D_{res}} > 0.$$

$\ln(\text{Wage})$	คือ	ลอการิธึมธรรมชาติของรายได้ต่อชั่วโมงปรับค่าด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของแต่ละจังหวัดแล้ว
exp	คือ	จำนวนปีที่ทำงานในฐานะนักจัดรายการวิทยุ
sq_exp	คือ	ค่ากำลังสองของจำนวนปีที่ทำงานในฐานะนักจัดรายการวิทยุ ซึ่งใช้เพื่อทดสอบว่ารายได้ที่ได้รับมีการเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลงหรือไม่
D_{edu}	คือ	ตัวแปรดัมมี่ของระดับการศึกษาของนักจัดรายการวิทยุ ซึ่งจะมีค่าเท่ากับ 0 ถ้าผู้ตอบแบบสอบถามจบการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีค่าเท่ากับ 1 ถ้ามีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี
D_{female}	คือ	ตัวแปรดัมมี่ของเพศ ซึ่งจะมีค่าเท่ากับ 0 หากผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย และมีค่าเท่ากับ 1 หากผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง
D_{Bangkok}	คือ	ตัวแปรดัมมี่ของทำเลที่ตั้ง ถ้าผู้ตอบแบบสอบถามจัดรายการอยู่ในต่างจังหวัดตัวแปรนี้จะมีค่าเท่ากับ 0 ถ้าอยู่กรุงเทพและปริมณฑลตัวแปรนี้จะมีค่าเท่ากับ 1
$D_{\text{M_Thai}}$	คือ	ตัวแปรดัมมี่ของประเภทเพลงที่เปิด ซึ่งจะมีค่าเท่ากับ 1 ถ้าเปิดเพลงไทยสากลเป็นหลัก (ร้อยละแปดสิบของเวลาทั้งหมดที่จัดรายการ) และ มีค่าเท่ากับ 0 ถ้าเปิดเพลงประเภทอื่นๆ เช่น เพลงลูกทุ่ง เพลงเพื่อชีวิต เป็นต้น
D_{news}	คือ	ตัวแปรดัมมี่ ถ้าผู้ตอบแบบสอบถามจัดรายการเพียงอย่างเดียวจะมีค่าเท่ากับ 0 หากมีการอ่านข่าวด้วยจะมีค่าเท่ากับ 1
ε	คือ	ค่าความคลาดเคลื่อน (Error term)

ผลที่ได้จากการประมาณค่าโดยใช้โปรแกรม GRET ในตารางที่ 4.14 แสดงให้เห็นตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติจำนวน 5 ตัวด้วยกัน คือ ประสบการณ์ ประสบการณ์ยกกำลังสอง ตัวแปรดัมมี่ของเพศ ตัวแปรดัมมี่ของตำแหน่งที่ตั้ง และตัวแปรดัมมี่ประเภทของเพลงที่เปิด ค่า $R^2 = 0.872848$ สรุปได้ว่าการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระที่ใช้ในการสร้างแบบจำลองสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของรายได้ได้ถึงร้อยละ 87.28 ของการเปลี่ยนแปลงทั้งหมด และค่า F-statistic มีค่าค่อนข้างสูงจึงปฏิเสธ H_0 ยอมรับ H_1 แสดงว่าตัวแปรอิสระที่ใช้ในแบบจำลองนี้อย่างน้อยหนึ่งตัวที่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของ Y ได้ F-statistic = 75.5108 (p-value < 0.00001)

ตารางที่ 4.14: ผลการประมาณค่าแบบจำลองการกำหนดค่าแรง (Wage Regression)

<i>Variable</i>	<i>Coefficient</i>	<i>Std. Error</i>	<i>t-statistic</i>	<i>p-value</i>	
Constant	10.0638719	0.626864567	16.0543	< 0.00001	***
Exp	0.0472185	0.00877289	5.3823	< 0.00001	***
sq_Exp	-0.0123117	0.00325497	-3.7824	0.000305	***
D _{Edu}	0.742342	0.676079	1.0980	0.275621	
D _{Female}	0.0232621	0.00450696	5.1614	< 0.00001	***
D _{Bangkok}	0.0946729	0.0520033	1.8205	0.072565	*
D _{M_Thai}	0.0203975	0.00464321	4.3930	0.000035	***
D _{Newt}	0.73926	0.605635	1.2206	0.225949	
Unadjusted R ² = 0.872848					
Adjusted R ² = 0.862940					
F-statistic = 75.5108 (p-value < 0.00001)					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ (Level of significant) เท่ากับ 0.05

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ (Level of significant) เท่ากับ 0.1

ผลการประมาณค่าที่ได้ในตารางที่ 4.14 แสดงว่าระดับการศึกษาและการอ่านข่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในการกำหนดระดับรายได้ เนื่องจากนักจัดรายการวิทยุเกือบทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่างจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนการรายงานข่าวระหว่างการจัดรายการก็ถือว่าเป็นหน้าที่อยู่แล้ว จึงไม่มีผลต่อการกำหนดรายได้อย่างที่คาดไว้ในสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ส่วนตัวแปรตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ ประสบการณ์ เพศ สถานที่ และประเภทของเพลง

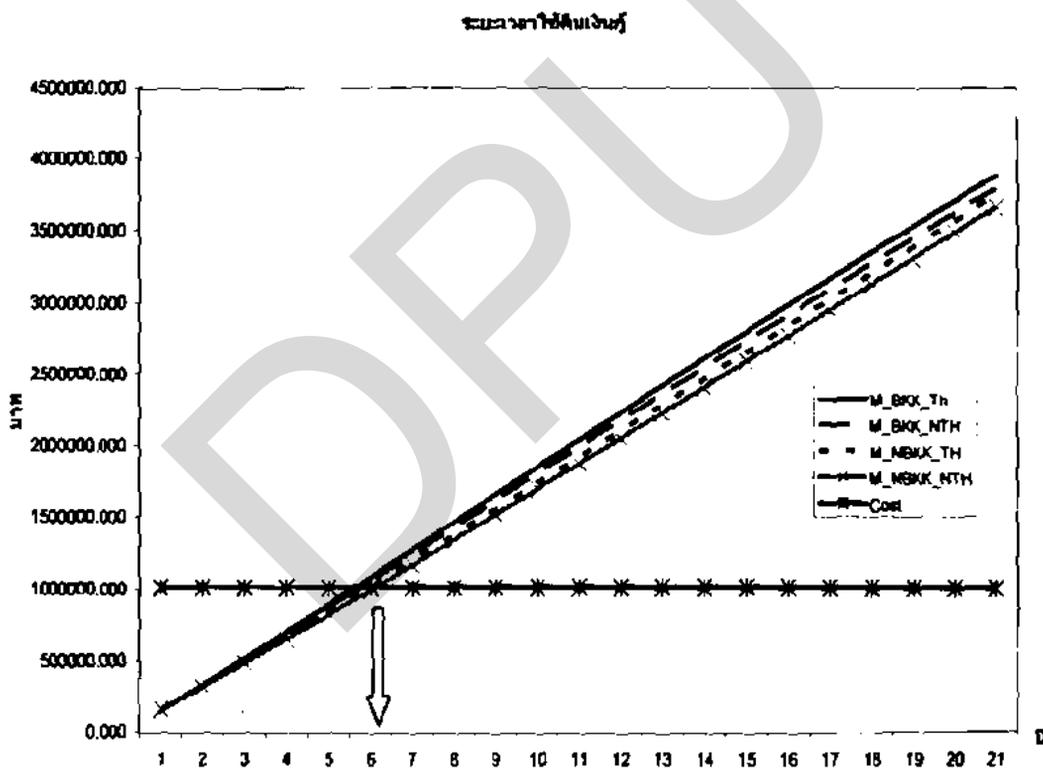
- ประสบการณ์: สัมประสิทธิ์ของประสบการณ์มีค่าเท่ากับ 0.0472185 แสดงว่าประสบการณ์ในการทำงานที่เพิ่มขึ้นหนึ่งปีจะทำให้รายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.75 อย่างไรก็ตามการเพิ่มขึ้นของรายได้เกิดขึ้นในอัตราที่ลดลง เห็นได้จากการที่สัมประสิทธิ์ค่ากำลังสองของประสบการณ์มีค่าเป็นลบ (-0.0123) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดกฎการลดน้อยถอยลงของผลได้และการวิเคราะห์ในคอนตันของบทนี้
- เพศ: ค่าสัมประสิทธิ์ของเพศเท่ากับ 0.0232 หมายความว่านักจัดรายการวิทยุเพศหญิงได้รับรายได้มากกว่าเพศชายประมาณร้อยละ 2.32 แสดงว่าระดับความแตกต่างของรายได้ระหว่างเพศมีไม่มากนัก

$$Inc_{t+1} = 750 + 0.047 * Year - 0.012 * Year^2 + 0.0233 D_{Female} * Inc_t + 0.0946 D_{Bangkok} * Inc_t + 0.0203 D_{M_Thai} * Inc_t$$

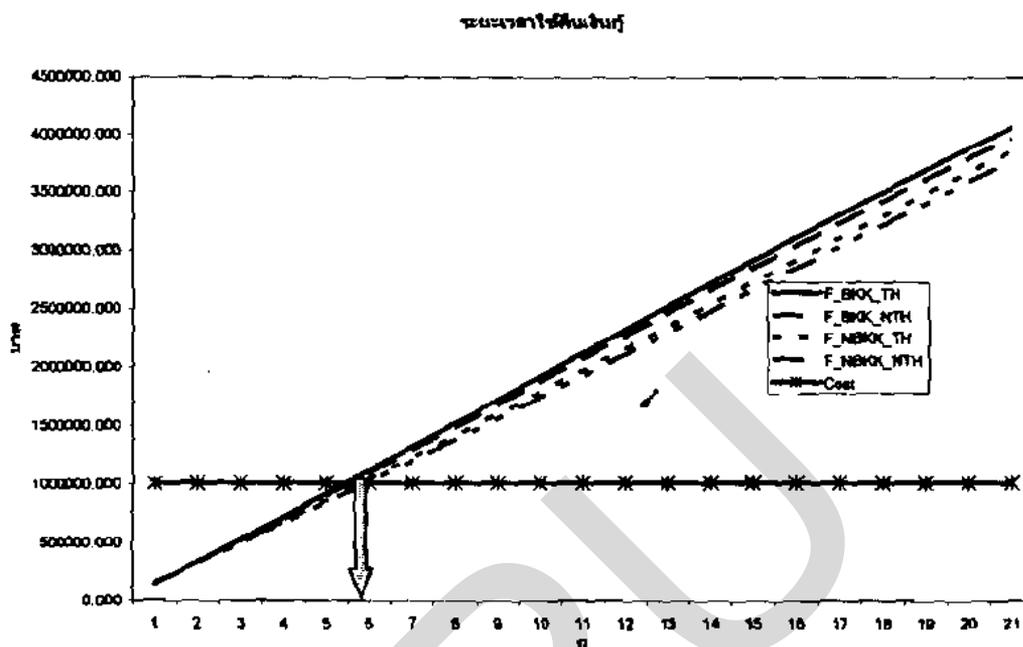
โดยที่ Inc_t คือ รายได้ที่นักจัดรายการวิทยุได้รับ ณ เวลา t

รูปที่ 4.2 และ รูปที่ 4.3 และระยะเวลาคืนทุนของนักจัดรายการวิทยุ ซึ่งคำนวณจากรายได้ต่อปีลบด้วยรายจ่ายต่อปีซึ่งได้แสดงไว้ในตารางที่ ผ 3.1 ถึง ผ 3.8 ในภาคผนวก จะเห็นได้ว่าระยะเวลาในการใช้คือเงินกู้ของนักจัดรายการวิทยุเพศชาย (รูปที่ 4.2) และระยะเวลาในการใช้คือเงินกู้ของนักจัดรายการวิทยุเพศหญิง (รูปที่ 4.3) มีระยะเวลาไม่แตกต่างกัน โดยมีระยะเวลาในการใช้คืนประมาณ 6 ปี (ดูรายละเอียดการคำนวณได้ในภาคผนวกที่ 3 ตารางที่ ผ 3.1 ถึง ผ 3.8)

รูปที่ 4.2: ระยะเวลาใช้คือเงินกู้ของนักจัดรายการวิทยุเพศชาย

รูปที่ 4.3: ระยะเวลาใช้คืนเงินกู้ของนักจัดรายการวิทยุเทศมณฑล

ปัจจัยกำหนดตราอได้ของนักจัดรายการวิทยุ

การวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยใช้แบบจำลองทางเศรษฐมิติมีข้อจำกัดสำคัญที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ปัจจัยบางอย่างไม่สามารถวัดออกมาเป็นเชิงปริมาณได้ หรือถึงแม้จะวัดได้ก็ไม่มี ความแม่นยำ ยกตัวอย่างเช่น เราไม่สามารถวัดว่านักจัดรายการวิทยุคนไหนให้ความบันเทิงแก่ผู้ฟังได้มากกว่ากัน ถึงแม้จะใช้การให้คะแนนแบบเป็นช่วง (Scaling) ทั้งนี้เนื่องจากนักจัดรายการที่นำมาเปรียบเทียบกันมิได้จัดรายการเดียวกัน ดังนั้นนักจัดรายการวิทยุที่ได้ค่าคะแนนมากกว่าก็ไม่ได้หมายความว่าจะเป็นนักจัดรายการที่ดีกว่าเสมอไป

ผู้วิจัยพยายามที่จะสอบถามกับฝ่ายทรัพยากรบุคคลของบริษัทเหล่านี้ว่าได้มีการจัดทำตัวชี้วัดที่สะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมของนักจัดรายการวิทยุแต่ละคนหรือไม่ และได้รับคำตอบว่ามีการจัดทำตัวชี้วัดในลักษณะนี้ แต่ไม่สามารถเปิดเผยได้ เพราะเป็นความลับของบริษัท

ปัญหาการขาดข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับลักษณะเฉพาะของบุคคลนี้เป็นสิ่งที่ผู้ทำวิจัยในประเด็นนี้มักจะเผชิญอยู่เสมอ² ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลของบริษัท และเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญด้านการสื่อสารมวลชนที่เข้าร่วมฟังการนำเสนอความก้าวหน้าของผลงานวิจัยชิ้นนี้ เพื่อนำข้อมูลเชิงคุณภาพเหล่านี้มาประกอบการวิเคราะห์ให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์มากขึ้น

² ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้จาก Green (1998) และ O'Brien et al (1997)

อย่างไรก็ดี เนื่องจากผู้เขียนมีโอกาสสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลเพียงบริษัทเดียวจากทั้งหมด 5 บริษัท ข้อเสนอที่อาจจะไม่ใช่ข้อสรุปสุดท้าย แต่เป็นประเด็นที่จะต้องทำวิจัยเพิ่มเติมต่อไป

จากการสัมภาษณ์ ผู้จัดการฝ่ายบุคคลได้ระบุว่า คุณสมบัติที่จะทำให้นักจัดรายการวิทยุประสบความสำเร็จนั้นและกำหนดรายได้ของนักจัดรายการวิทยุ แบ่งออกเป็นสองประเภทด้วยกัน คือ คุณสมบัติพื้นฐานที่จำเป็นต่อการประสบความสำเร็จในอาชีพ และคุณสมบัติที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการจัดรายการวิทยุประเภทต่างๆ เช่น การจัดรายการเพลงสำหรับวัยรุ่นมีแนวทางต่างจากการจัดรายการเพลงลูกทุ่งสำหรับผู้ฟังที่อยู่ในวัยทำงาน ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว คุณสมบัติพื้นฐานที่สำคัญที่สุดมีห้าประการดังที่ได้ระบุไว้ในตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 คุณสมบัติพื้นฐานที่จำเป็นต่อความสำเร็จในอาชีพนักจัดรายการวิทยุ

อันดับ	คุณสมบัติ
1	มีความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบ และตรงต่อเวลา
2	มนุษย์สัมพันธ์ที่ดีกับผู้ฟังและเพื่อนร่วมงาน
3	ความสามารถในการพูดให้เหมาะสมกับกาลเทศะ
4	มีไหวพริบและรู้จักแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า
5	มีทักษะในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์

สรุป

เนื้อหาในบทนี้เป็นการวิเคราะห์ภาพรวมของการใช้ชีวิตของนักจัดรายการวิทยุโดยใช้ข้อมูลจากการเก็บแบบสอบถาม การวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคทางเศรษฐมิติ ควบคู่ไปกับการวิเคราะห์เชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า อาชีพนี้มีผลตอบแทนในการทำงานที่สูง แต่มีอายุในการทำงานไม่นานนัก และการจะประสบความสำเร็จในอาชีพนี้ไม่ได้ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา หรืออายุการทำงานเท่านั้น แต่คุณสมบัติส่วนบุคคล เช่น ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ มนุษย์สัมพันธ์ ไหวพริบปฏิภาณ ก็เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน

³ เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ต้องการให้มีการบันทึกเลขที่และปีคณศชื่อของตนและบริษัท การวิเคราะห์ในส่วนนี้จึงไม่ลงในรายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว